

Marta Winkler

Streszczenie pracy doktorskiej:

**ROLA WSPOMNIENÍ I WYOBRAŻENÍ W HISTORII ŻYCIA JEDNOSTKI
Z PERSPEKTYWY MYŚLI FENOMENOLOGICZNEJ
JEANA PAULA SARTRE'A**

Przedmiotem rozprawy jest zagadnienie wpływu wspomnień (przede wszystkim wspomnień o charakterze autobiograficznym) i wyobrażeń (zarówno „wytworów fantazji”, jak i projekcji przyszłości) na historię życia konkretnego człowieka. Powyższa problematyka przedstawiona została w oparciu o rozważania fenomenologiczne Jeana Paula Sartre'a. Myśl francuskiego filozofa zestawiona została (tam, gdzie to uzasadnione) z innymi ujęciami fenomenologicznymi, m. in. E. Husserla, R. Ingardena, J. Tischnera czy M. Schelera. Rozważania fenomenologiczne (poświęcone głównie analizie wyobrażeń i wspomnień oraz skorelowanych z nimi zagadnień, takich jak byt, niebyt, świadomość, wolność, relacja z *innym* czy czas) stanowią pierwszą część pracy. Druga poświęcona jest problematyce historii życia jednostki, ujmowanej jako nierozzerwalnie sprzęgniętej z pierwszoosobową perspektywą. Tak rozumiana historia życia to, posługując się Sartre'owskim rozróżnieniem, swoisty byt-dla-siebie przeciwstawiony bytowi-w-sobie, czyli historii życia rozumianej jako biografia (zakończona opowieść snuta z perspektywy osoby trzeciej). Specyficzne ujęcie historii życia wymaga odniesień do autobiografii, która (choć również wiąże się z pewnym ujęciem siebie w sposób przedmiotowy, przez co stanowi niepełną i nieadekwatną relację o samym sobie) stanowi w tym kontekście jedyny dostępny materiał do badań (poza indywidualną próbą „wglądu” we własną historię). Tak specyficzny materiał badawczy wymaga wykorzystania metod hermeneutycznych. Analizy Sartre'owskich tekstów autobiograficznych przeprowadzone zostały również w oparciu o metodę zaprezentowaną przezeń w krytycznoliterackich rozważaniach biograficznych (poświęconych J. Genetowi, Ch. Baudelaire'owi i G. Flaubertowi), mianowicie z zastosowaniem pojęć i kategorii wypracowanych przez Sartre'a na gruncie rozważań filozoficznych (przede wszystkim rozstrzygnięć ontologicznych dotyczących ludzkiego bytu). Tam, gdzie to

uzasadnione, pojawiły się również odniesienia do tekstów literackich Sartre'a oraz innych autorów.

Celem niniejszej rozprawy jest ukazanie, że byt ludzki konstrytuje siebie (a więc i swą własną, indywidualną historię, która zawsze jest historią perspektywiczną) względem swej przeszłości i przyszłości. Ukazanie specyficznej korelacji wspomnień i wyobrażeń oraz zestawienie analiz fenomenologicznych i hermeneutycznych z ich egzemplifikacjami, proponowanymi przez Sartre'a w obrębie dzieł literackich (w tym krytycznoliterackich i autobiograficznych) umożliwiło ujęcie podjętej problematyki z najszerszej możliwej perspektywy. Metodyka badań, których wyniki zostały zaprezentowane w obrębie omawianej pracy doktorskiej, odzwierciedlają złożoną strukturę projektu badawczego, którego są podstawą.

Winkler Horta